

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 9 września 2024 r.

KN-IV.431.22.2024

**Zarząd
Polskiego Związku Niewidomych
Okręg Wielkopolski
ul. Wilczak 16**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne.

Zakres kontroli <i>(w tym: podstawa prawna, okres objęty kontrolą)</i>	Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ¹ . Przedmiot kontroli obejmował prawidłowość gromadzenia i wydatkowania przez organizacje pożytku publicznego środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.
Nazwa jednostki kontrolowanej	Polski Związek Niewidomych – Okręg Wielkopolski, ul. Wilczak 16, 61-623 Poznań, zwany dalej „PZN Okręg Wielkopolski”.
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Tomasz Kmiecik – inspektor wojewódzki z Wydziału Kontroli Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu – kierownik zespołu kontrolnego – upoważnienie Wojewody Wielkopolskiego nr 170/24 z 17 czerwca 2024 r.,2. Renata Zygmunt – specjalista z Wydziału Kontroli Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, upoważnienie Wojewody Wielkopolskiego nr 170/24 z 17 czerwca 2024 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	Kontrolę przeprowadzono w dniach od 19 czerwca do 2 lipca 2024 r.
Kierownictwo jednostki kontrolowanej	Sabina Tomczak – Prezes Zarządu, Grażyna Hyla – Wiceprezes Zarządu, Magdalena Orzeszko – Wiceprezes Zarządu, Józef Tymek – Wiceprezes Zarządu, Marcin Ratajczyk – Wiceprezes Zarządu. Sławomir Nawrot – Członek Zarządu, Małgorzata Szymczak – Członek Zarządu, Zdzisław Kurzawa – Członek Zarządu. Zgodnie z odpisem z Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) ² , organem uprawnionym do reprezentacji PZN Okręg Wielkopolski był Zarząd Okręgu. Zgodnie z treścią KRS umowy, pełnomocnictwa oraz wszelkie oświadczenia

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 571 ze zm., zwana dalej: „ustawą”.

² Stan na 19 czerwca 2024 r.

woli, które pociągają za sobą zobowiązania majątkowe lub zmianę majątku Okręgu, wymagają do swej ważności podpisów dwóch członków prezydium Zarządu Okręgu lub innych upoważnionych przez prezydium Zarządu Okręgu na podstawie uchwały.

(akta kontroli: str. 1-33)

II. Ocena kontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Wojewoda Wielkopolski ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, gromadzenie i wydatkowanie przez PZN Okręg Wielkopolski środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

Ocenę uzasadnia:

- wydatkowanie środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na prowadzenie działalności pożytku publicznego, zgodnie z wymogami ustawy,
- wyodrębnienie w ewidencji księgowej otrzymanych oraz wykorzystanych środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, zgodnie z wymogami ustawy,
- niewzywanie do przekazywania oraz nieprzekazywanie środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji pożytku publicznego, które nie zostały uwzględnione w wykazie organizacji mających status organizacji pożytku publicznego na które podatnik podatku dochodowego od osób fizycznych może przekazać 1% podatku, zgodnie z wymogami ustawy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego.

Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego zlecił Wojewodzie Wielkopolskiemu przeprowadzenie kontroli w PZN Okręg Wielkopolski, w zakresie prawidłowości gromadzenia i wydatkowania przez organizacje pożytku publicznego środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, wskazując okres kontroli od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.

(akta kontroli: str. 1-4)

Celem działania PZN Okręg Wielkopolski było zrzeszanie osób niewidomych i słabowidzących, oraz podejmowanie działań mających na celu społeczną integrację, rehabilitację, ochronę zdrowia, wyrównywanie szans w dostępie do informacji, edukacji, zatrudnienia i szeroko pojętej aktywności społecznej i zawodowej, a także w celu ochrony praw obywatelskich osób niewidomych i słabowidzących oraz wspierania rodzin osób niewidomych i słabowidzących.

(akta kontroli: str. 48-86)

Art. 27 ust. 1 ustawy stanowi, że podatnik podatku dochodowego od osób fizycznych może, na zasadach i w trybie określonym w przepisach odrębnych, przekazać 1% podatku

obliczonego zgodnie z odrębnymi przepisami na rzecz wybranej przez siebie organizacji pożytku publicznego. W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. PZN Okręg Wielkopolski otrzymał z tytułu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych środki finansowe w wysokości 61 836,11 zł.

(akta kontroli: str. 117-128)

Zgodnie z art. 27 ust. 2c ustawy, organizacja pożytku publicznego wyodrębnia w ewidencji księgowej otrzymane środki z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. Ustalono, że PZN Okręg Wielkopolski wyodrębnił w ewidencji księgowej otrzymane w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. środki finansowe z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, stosując konto księgowe 760-002-05 - 1% podatku.

(akta kontroli: str. 100-120)

Zgodnie z art. 27 ust. 2 ustawy, otrzymane przez organizację pożytku publicznego środki finansowe pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego. Ustalono, że w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. PZN Okręg Wielkopolski wydatkował środki finansowe w kwocie 52 503,25 zł, na prowadzenie działalności pożytku publicznego, na następujące cele:

- organizowanie spotkań i wycieczek oraz zakup upominków dla swoich podopiecznych,
- usługi cateringowe na spotkania organizowane dla swoich podopiecznych,
- zakup artykułów biurowych,
- opłaty za media, tj. czynsz, energia elektryczna, ogrzewanie, odpady komunalne,
- opłaty z tytułu podatku od nieruchomości,
- opłaty związane z ochroną obiektu,
- usługi telekomunikacyjne,
- licencje na oprogramowanie księgowe.

(akta kontroli: str. 129-230)

Art. 27 ust. 2c ustawy stanowi, że organizacja pożytku publicznego wyodrębnia w ewidencji księgowej wykorzystane środki z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. Ustalono, że PZN Okręg Wielkopolski wyodrębnił w ewidencji księgowej wykorzystane w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. środki finansowe z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. Wydatkowane środki były ujęte na koncie księgowym 521 – koszty 1%, z podziałem na analitykę dla poszczególnych Kół w Okręgu Wielkopolskim, których dotyczyły wydatki.

(akta kontroli: str. 129-161)

W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. PZN Okręg Wielkopolski nie wydatkował otrzymanych środków finansowych pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na promocję polegającą na publicznym zachęcaniu do przekazania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

(akta kontroli: str. 129-161)

Zgodnie z art. 27aa ust. 1 ustawy, organizacja pożytku publicznego, która została uwzględniona, w prowadzonym przez Dyrektora Narodowego Instytutu Wolności, w wykazie organizacji mających status organizacji pożytku publicznego, na które podatnik podatku dochodowego od osób fizycznych może przekazać 1% podatku z zeznań podatkowych, nie może wzywać do przekazania lub przekazywać środków finansowych pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji pożytku publicznego, które nie zostały uwzględnione w tym wykazie. Ustalono, że PZN Okręg Wielkopolski nie przekazywał środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji pożytku publicznego, które nie zostały uwzględnione w wykazie, o którym mowa powyżej. Ponadto Zarząd PZN Okręg Wielkopolski w złożonych wyjaśnieniach poinformował również, że Związek nigdy nie wzywał do przekazywania oraz nie przekazywał środków finansowych pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz innych organizacji.

(akta kontroli: str. 129-161, 291)

IV. Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia.

1. PZN Okręg Wielkopolski w rocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności organizacji pożytku publicznego za rok 2022 wykazał nierzetelne informacje w zakresie:

- a) w poz. III.2.1. „Przychody z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych” wykazano kwotę 61 889,81 zł, podczas gdy zgodnie z ewidencją księgową konta 760-002-05 kwota ta wynosiła 61 836,11 zł.

(akta kontroli: str. 34-47, 117-120)

Zarząd PZN Okręg Wielkopolski w złożonych wyjaśnieniach podał, że rozbieżność kwot wynika z błędu rachunkowego.

(akta kontroli: str. 291-294)

- b) w poz. III.3.1. „Stan środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na pierwszy dzień roku sprawozdawczego” wykazano kwotę 0,00 zł, podczas gdy zgodnie z zapisami w ewidencji księgowej konta 521 oraz opisami zamieszczonymi na fakturach, ponoszono wydatki ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych z lat wcześniejszych.

(akta kontroli: str. 34-47, 129-135)

Zarząd PZN Okręg Wielkopolski w złożonych wyjaśnieniach wskazał, że jest brak możliwości wskazania kwoty za dany rok z uwagi na kumulację z kwotami z lat poprzednich. Rozchód wydatkowany jest z kilku lat poprzednich i z roku bieżącego. W związku z tym brak jest możliwości wskazania dokładnej kwoty wydatkowania środków z danego roku.

(akta kontroli: str. 291-294)

2. PZN Okręg Wielkopolski dokonał zapłaty za 27 faktur VAT po terminie płatności wskazanym w tych dokumentach, tj.:

- 1) faktura (FA) nr C1P11781849/2112/00104 z 22 grudnia 2021 r. Termin płatności upłynął 5 stycznia 2022 r., a zapłaty dokonano 10 stycznia 2022 r., tj. 5 dni po terminie.

- 2) FA nr 14/2022/PGKiM z 4 stycznia 2022 r. Termin płatności upłynął 10 stycznia 2022 r., a zapłaty dokonano 14 stycznia 2022 r., tj. 4 dni po terminie.
- 3) FA nr ZS-18/202/01 z 10 stycznia 2022 r. Termin płatności upłynął 24 stycznia 2022 r., a zapłaty dokonano 30 stycznia 2022 r., tj. 6 dni po terminie.
- 4) FA nr FFU/0167/12/2021 z 31 grudnia 2021 r. Termin płatności upłynął 31 stycznia 2022 r., a zapłaty dokonano 2 lutego 2022 r., tj. 2 dni po terminie.
- 5) FA nr 000004/22/MOPS z 3 stycznia 2022 r. Termin płatności minął 10 stycznia 2022 r., a zapłaty dokonano 9 lutego 2022 r., tj. 30 dni po terminie.
- 6) FA nr 0069/2022/DAO z 31 stycznia 2022 r. Termin płatności minął 28 lutego 2022 r., a zapłaty dokonano 2 marca 2022 r., tj. 2 dni po terminie.
- 7) FA nr C1P11781849/2202/00107 z 4 marca 2022 r. Termin płatności minął 18 marca 2022 r., a zapłaty dokonano 21 marca 2022 r., tj. 3 dni po terminie.
- 8) FA nr 205/2022/PGKIM z 2 marca 2022 r. Termin płatności minął 10 marca 2022 r., a zapłaty dokonano 21 marca 2022 r., tj. 11 po terminie.
- 9) FA nr 00149/POK-4/2022/03 z 1 marca 2022 r. Termin płatności minął 20 marca 2022 r., a zapłaty dokonano 21 marca 2022 r., tj. 1 dzień po terminie.
- 10) FA nr 000016/22/MOPS z 1 marca 2022 r. Termin płatności minął 10 marca 2022 r., a zapłaty dokonano 21 marca 2022 r., tj. 11 dni po terminie.
- 11) FA nr 0133/L/03/2022/NM z 10 marca 2022 r. Termin płatności minął 20 marca 2022 r., a zapłaty dokonano 22 marca 2022 r., tj. 2 dni po terminie.
- 12) FA nr 0089/2022/DAO z 28 lutego 2022 r. Termin płatności minął 20 marca 2022 r., a zapłaty dokonano 22 marca, tj. 2 dni po terminie.
- 13) FA nr F0050682928/003/22 z 6 marca 2022 r. Termin płatności minął 21 marca 2022 r., a zapłaty dokonano 22 marca 2022 r., tj. 1 dzień po terminie.
- 14) FA nr 346/2022/PGKIM z 4 kwietnia 2022 r. Termin płatności minął 10 kwietnia 2022 r., zapłaty dokonano 12 kwietnia 2022 r., tj. 2 dni po terminie.
- 15) FA nr 3743423000/FES/00012 z 28 marca 2022 r. Termin płatności minął 11 kwietnia 2022 r., a zapłaty dokonano 12 kwietnia 2022 r., tj. 1 dzień po terminie.
- 16) FA nr FV/MZGM/GC/2022/00246 z 1 kwietnia 2022 r. Termin płatności minął 11 kwietnia 2022 r., a zapłaty dokonano 13 kwietnia 2022 r., tj. 2 dni po terminie.
- 17) FA nr F0050682928/004/22 z 6 kwietnia 2022 r. Termin płatności minął 20 kwietnia 2022 r., a zapłaty dokonano 25 kwietnia 2022 r., tj. 5 dni po terminie.
- 18) FA nr 000021/22/MOPS z 1 kwietnia 2022 r.. Termin płatności minął 10 kwietnia 2022 r., a zapłaty dokonano 25 kwietnia 2022 r., tj. 15 dni po terminie.
- 19) FA nr 0153/2022/DAO z 31 marca 2022 r. Termin płatności minął 20 kwietnia 2022 r., a zapłaty dokonano 25 kwietnia 2022 r., tj. 5 dni po terminie.
- 20) FA nr 0199/L/04/2022/NM z 11 kwietnia 2022 r. Termin płatności minął 20 kwietnia 2022 r., a zapłaty dokonano 25 kwietnia 2022 r., tj. 5 dni po terminie.
- 21) FA nr MED/01691/02/22 z 14 lutego 2022 r. Termin płatności minął 28 lutego 2022 r., a zapłaty dokonano 10 maja 2022 r., tj. 71 dni po terminie.

- 22) FA nr 000027/22/MOPS z 2 maja 2022 r. Termin płatności minął 10 maja 2022 r., a zapłaty dokonano 13 maja 2022 r., tj. 3 dni po terminie.
- 23) FA nr 0300/2022/DAO z 31 maja 2022 r. Termin płatności minął 20 czerwca 2022 r., a zapłaty dokonano 21 czerwca, tj. 1 dzień po terminie.
- 24) FA nr 0332/L/06/2022/NM z 10 czerwca 2022 r. Termin płatności minął 20 czerwca 2022 r., a zapłaty dokonano 21 czerwca 2022 r., tj. 1 dzień po terminie.
- 25) FA nr F0050682928/006/22 z 6 czerwca 2022 r. Termin płatności minął 20 czerwca 2022 r., a zapłaty dokonano 27 czerwca 2022 r., tj. 7 dni po terminie.
- 26) FA nr 000038/22/MOPS z 1 lipca 2022 r. Termin płatności minął 10 lipca 2022 r., a zapłaty dokonano 13 lipca 2022 r., tj. 3 dni po terminie.
- 27) FA nr S-1/320 z 13 grudnia 2022 r. Termin płatności minął 27 grudnia 2022 r., a zapłaty dokonano 28 grudnia 2022 r., tj. 1 dzień po terminie.

(akta kontroli: str. 295-332)

Zarząd PZN Okręg Wielkopolski w złożonych wyjaśnieniach podał, że nieterminowe regulowanie zobowiązań wynika z faktu, że faktury przesyłane są za pośrednictwem Poczty Polskiej i Związek nie ma wpływu na to, kiedy zostaną one dostarczona. Jednocześnie dodał, że po otrzymaniu faktury płatność jest niezwłoczna. W przypadku faktury nr ZS-18/2022/01 Zarząd PZN Okręg Wielkopolski wskazał, że termin płatności został uzgodniony na 30.01.2022 r., Zarząd PZN Okręg Wielkopolski wskazał również, że od wyżej wymienionych faktur nie zostały naliczone odsetki.

(akta kontroli: str. 333-337)

3. PZN Okręg Wielkopolski w 7 przypadkach dokonał zapisów w księgach rachunkowych niezgodnie z posiadanymi dowodami księgowymi, tj.

- a) w przypadku faktury VAT nr 14/2022/PGKiM: ujęto w ewidencji księgowej nieprawidłową datę wystawienia dokumentu, tj. 5 stycznia 2022 r. zamiast 4 stycznia 2022 r.,
- b) w przypadku faktury VAT nr 000004/22/MOPS: ujęto w ewidencji księgowej nieprawidłową datę wystawienia dokumentu, tj. 1 marca 2022 r. zamiast 3 stycznia 2022 r. oraz ujęto nieprawidłową datę operacji gospodarczej, tj. 1 marca 2022 r. zamiast 31 stycznia 2022 r.,
- c) w przypadku faktury VAT nr 3743423000/FES/00012: ujęto w ewidencji księgowej nieprawidłową datę wystawienia dokumentu, tj. 30 marca 2022 r. zamiast 28 marca 2022 r. oraz ujęto nieprawidłową datę operacji gospodarczej, tj. 30 maja 2022 r. zamiast 27 marca 2022 r.,
- d) w przypadku faktury VAT nr 000021/22/MOPS: ujęto w ewidencji księgowej nieprawidłową datę wystawienia dokumentu, tj. 31 marca 2022 r. zamiast 1 kwietnia 2022 r. oraz ujęto nieprawidłową datę operacji gospodarczej, tj. 31 marca zamiast 1 kwietnia 2022 r.,
- e) w przypadku faktury VAT nr C1P11781849/2112/00104 z 22 grudnia 2021 r.: do ewidencji księgowej wprowadzono nr cccC1P11781849/2112/00140,

- f) w przypadku faktury VAT nr F0050682928/006/22 z 6 czerwca 2022 r.: do ewidencji księgowej wprowadzono nr F00050682928/006/22,
- g) w przypadku faktury VAT nr F/098376/22/05/3/125638 z 16 maja 2022 r.: ujęto w ewidencji księgowej nieprawidłową kwotę wynikającą z faktury, tj. 602,15 zł zamiast 602,16 zł.

(akta kontroli: str. 129-134 ,295-332)

Działanie to było niezgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym zapis księgowy powinien zawierać co najmniej określenie rodzaju i numer identyfikacyjny dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz jego datę, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji, w związku z art. 24 ww. ustawy, zgodnie z którym księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty oraz, że księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bezbłędnie, jeżeli wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu dowody księgowe, zapewniono ciągłość zapisów oraz bezbłędność działania stosowanych procedur obliczeniowych.

Zarząd PZN Okręg Wielkopolski w złożonych wyjaśnieniach wskazał, że w dokumentach księgowych nastąpił błąd pisarski podczas wpisywania danych gospodarczych do programu księgowego.

(akta kontroli: str. 333-337)

V. Zalecenia i wnioski.

Biorąc pod uwagę ustalenia zawarte w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym wnoszę o:

1. Rzetelne sporządzanie sprawozdań merytorycznych z działalności organizacji pożytku publicznego.
2. Terminowe regulowanie zaciągniętych zobowiązań finansowanych ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.
3. Dokonywanie zapisów księgowych w księgach rachunkowych zgodnie z danymi wynikającymi z dowodów księgowych.

VI. Pozostałe informacje.

Informację o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynie ich niepodjęcia, należy przekazać w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w trzech egzemplarzach: jeden dla kierownika kontrolowanej jednostki, drugi dla Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego, trzeci do akt kontroli.

Wojewoda Wielkopolski

Agata Sobczyk